

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРИЧНИЙ
КАФЕДРА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА, ІСТОРІОГРАФІЇ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ ІСТОРИЧНИХ
ДИСЦИПЛІН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан _____ факультету

_____ Мільчев В.І.
(підпис) (ініціали та прізвище)

«_____» _____ 2020__

**УРБАНІСТИЧНІ СТУДІЇ ТА МІСЬКИЙ ПРОСТІР.
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки *магістра*
денної (очної) форм здобуття освіти
спеціальності 032 Історія та археологія
освітньо-професійна програма *Історія*

Укладач Савченко І. В., к.і.н., доцентка каф. джерелознавства, історіографії та спеціальних історичних дисциплін.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри джерелознавства,
історіографії та спеціальних історичних
дисциплін

Протокол № _____ від “_____” _____ 20__ р.
Завідувачка кафедри
_____ Ю.І. Головка

Ухвалено науково-методичною радою
факультету історичного

Протокол № _____ від “_____” _____ 20__ р.
Голова науково-методичної ради факультету

_____ Т.В. Грушева

Погоджено
з навчально-методичним відділом

(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено з навчальною лабораторією
інформаційного забезпечення освітнього
процесу

(підпис) (ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
		Цикл дисциплін професійної підготовки	
Спеціальність 032 Історія та археологія	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		3 -й	
Освітньо-професійна програма Історія	Змістових модулів – 4	Лекції	
		6 год.	
		Практичні	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 10	4 год.	
		Самостійна робота	
		80 год.	
		залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Урбаністичні студії та міський простір» є отримання студентами знань про Мета дисципліни «Урбаністика» - формування знань про процеси формування, становлення і розвитку великих міст різних країн, розвиток урбаністичних студій, структуру та функціонування феномену «міський простір».

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

вивчення понятійного апарату урбаністики та виділення теоретичних концепцій дослідження проблем світової урбанізації;

формування у студентів вмінь з аналізу типів міських поселень;

вироблення у студентів навичок до аналізу міського простору.

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
ЗК 3. Комунікативні навички, здатність до викладання, здатність до	Контрольні заходи: підготовка та надання доповідей на з питань практичних занять курсу (уміння застосовувати наукову термінологію,

самопрезентації та презентації матеріалу для вивчення	аналізувати інформацію та робити висновки, узагальнення). Метод навчання: аналітичний та дедуктивний
ЗК 7. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань та стратегій/способів мислення.	Контрольні заходи: доповіді на практичних заняттях курсу. Метод навчання: аналітичний та дедуктивний
СК 1. Здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок з історії	Контрольні заходи: практичні заняття курсу (пошук інформації до підготовки до практичних занять). Метод навчання: частково-пошуковий, або евристичний, метод.
СК 3 Знання широкого спектру термінів, що стосуються рефлексії, осмислення роботи історика, у тому числі з суміжних сфер інтелектуальної діяльності - філософії, соціології, лінгвістики, психології, логіки.	Контрольні заходи: практичні заняття курсу. Методи навчання: дослідницький, частково-пошуковий, або евристичний, метод, розповідь.

Міждисциплінарні зв'язки. Успішне вивчення навчальної дисципліни «Мемуаристика ХХ ст.» базується на знаннях, засвоєних під час вивчення таких дисциплін:

- 1.«Історія міжнародних відносин»
- 2.«Європейський і світовий контекст історії України»

3.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Місто як соціум та розвиток урбаністичних студій.

Місто як соціум і як дослідницький об'єкт. Розвиток урбаністичних студій. Основні поняття урбаністики.

Змістовий модуль 2. Поняття місто. Типологія міст. Урбанізація та проблема мегаполісів.

Поняття «місто». Типологія міст. Міська і сільська історія: критерії розрізнення. Історичне місто: пошук дефініцій. Хвилі урбанізації. Формування та розвиток мегаполісів. Сучасні проблеми мегаполісів.

Змістовий модуль 3. Еволюція вітчизняної міської традиції

Античні міста Північного Причорномор'я. Середньовічні міста Русі. Ранньомодерні міста на українських землях. Італійські колонії й татарсько-турецькі міста (XIII–XVIII ст.) . Урбанізація на українських теренах під владою Російської імперії (XVIII–XIX ст.) Міста Західної України у складі імперії Габсбургів. Радянський різновид урбанізації. Міста в незалежній Україні.

Змістовий модуль 4. Міський простір: поняття та структура

Поняття культурного простору міста. Культурний ландшафт міста. Економічний ландшафт міста.

4. Структура навчальної дисципліни

№	Усього	Аудиторні (контактні) години	Самостійна	Система накопичення балів
---	--------	------------------------------	------------	---------------------------

Змістовий модуль	годин	Усього годин	Лекційні заняття, годин		Практичні заняття, годин		робота, годин		Теоретичні завдання, балів	Практичні завдання, балів	Усього балів
			денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна			
1	15	6	2	2			13	13	6	6	15
2	15	8	2	2			13	13	6	6	15
3	15	12			2	2	13	13	6	12	15
4	15	6	2		2	2	13	13	6	12	15
Усього за змістові модулі	60	48	32		16		42		24	36	60
Підсумковий семестровий контроль – залік	30						30		30	10	40
Загалом	90		32		16		72		30	10	100

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/ф	з/ф
1.	Тема 1. Місто як соціум та дослідницький об'єкт.	2	2
2.	Тема 2. Типологія міст. Урбанізація та проблема мегаполісів	2	2
4.	Тема 3. Міський простір: поняття та структура.	2	2
Усього		32	32

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/ф	д/ф
3.	Тема 1. Міста XX ст.: еволюція міської традиції.	2	2
4.	Тема 2. Міський простір пострадянських міст: еволюція	2	2
Разом		16	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ ЗМ	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
ЗМ 1	Тестування в Moodle	Зміст тесту за навчальним матеріалом змістового модулю 1 (розділ 3). https://moodle.znu.edu.ua/courses/view.php?id=6473	Тест складається з 3 питань за теоретичною частиною модуля. Правильна відповідь на питання – 0,3 бала. Часткова відповідь оцінюється відповідною частиною бала. Загальний результат округлюється.	1
	Реалізація практичного	Написання есе за обраною студентом темою з	Здійснюється в кінці модулю і оцінюється в 2	2

	завдання	практичного заняття https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=563	бали. Оцінка визначається в залежності від повноти розкриття теми, та рівня самостійності аналізу джерела.	
Усього	2			12
ЗМ 2	Тестування в Moodle	Зміст тесту за навчальним матеріалом змістового модулю 2 (розділ 3). https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6473	Тест складається з 3 питань за теоретичною частиною модуля. Правильна відповідь на питання – 0,3 бала. Часткова відповідь оцінюється відповідною частиною бала. Загальний результат округлюється автоматично.	6
	Реалізація практичного завдання до практичного заняття	Написання есе за обраною студентом темою з практичного заняття №2 https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6473	Завдання виконується в кінці модулю, оцінюється в 2 бали. Оцінка визначається в залежності від повноти розкриття теми, та рівня самостійності аналізу джерела	6
Усього	2			12
ЗМ 3	Тестування в Moodle	Зміст тесту за навчальним матеріалом змістового модулю 3 (розділ 3). https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6473	Тест складається з 6 питань за теоретичною частиною модуля. Правильна відповідь на питання – 0,3 бали. Загальний результат округлюється автоматично.	6
	Усне опитування за матеріалом практичних		Надання доповіді під час практичного заняття. В залежності від повноти розкриття питання оцінюється від	6

	занять		1 до 6-ти балів	
	Реалізація практичного завдання до матеріалу практичного заняття № 3	Написання есе за обраною студентом темою з практичного заняття № 3. https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6473	Завдання виконується після практичного заняття № 3 і оцінюється в 2 бали. Оцінка визначається в залежності від повноти розкриття теми, та рівня самостійності аналізу джерела.	6
Усього	3			18
ЗМ 4	Тестування в Moodle	Зміст тесту за навчальним матеріалом змістового модулю 4 (розділ 3). https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6473	Тест складається з 6 питань за теоретичною частиною модуля Правильна відповідь на питання – 0,3 бали.	6
	Усне опитування за матеріалом практичного заняття		Надання доповіді під час практичного заняття. В залежності від повноти розкриття питання оцінюється від 1 до 6-ти балів	6
	Реалізація практичного завдання до матеріалу практичного заняття	Написання есе за обраною студентом темою з практичного заняття https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6473	Завдання виконується після практичного заняття № 5 і оцінюється в 2 бали. Оцінка визначається в залежності від повноти розкриття теми, та рівня самостійності аналізу джерела.	6
Усього	3			18
Разом	18			60

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Залік	Тестування в системі Moodle	Зміст тесту за навчальним матеріалом всіх змістових модулів курсу (розділ 3) https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6473	Тест складається з 30 питань (теоретична частина курсу). Оцінювання відбувається автоматично в системі Moodle. Правильна відповідь на одне питання оцінюється в 1 бал. Загальний результат округлюється до цілої частини.	30
	Підсумкове контрольне	Практичне завдання	Повнота розкриття питання в тексті презентації оцінюється в 3 бали,	10

	завдання _	виконується у формі написання есе і його перевірка здійснюється на заліковому тижні.	якість оформлення - 3 бали, захист – 4 бали.	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

1. Алексеева В.Л. Образ города в культурном сознании. *Университетская площадь : альманах*. 2010. № 3. С. 174–176.
2. Боднар Г. Львів. Щоденне життя міста очима переселенців із сіл (50–80-ті роки ХХ ст.). Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 340 с.
3. Верменич Я. В. Історична урбаністика в Україні: теорія містознавства і методика літочислення. Київ : Інститут історії України, 2011. 306 с.
4. Глазычев В. Урбаністика. Т.1. Москва : Издательство «Европа». 2008. 220 с.
5. Гирич Я. Урбанізація як складова розвитку міст УРСР в 1950-х – на початку 1960-х років. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка : Історія*. 2008. № 94/95. С. 16–19.
6. Запорізьке відділення Інституту археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. Інтерв'ю з Білевським В.І., 1938 р.н., м. Запоріжжя, 19.06.2019.
7. Запорожье и Запорожцы / Н. Кузьменко, Н. Михайлов. Запорожье : РА «Тандем-У» 2005. 336 с.
8. Кравченко О. І. Культурні трансформації міста в постіндустріальну добу. Київ : 2019. 336 с.
9. Красько О. Особливості сприйняття міста Харків студентською молоддю (за матеріалами анкетування). *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Історія»*. 2020. Вип. 57. С. 106–119.
10. Легеза С. Велике місто як «голос» та «образ» на матеріалах міста Дніпро. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Історія»*. 2020. Вип. 57. С. 58–73.

11. Новое Запорожье. Хроника развития большого города. 1921-2006. Н. Кузьменко, Н. Михайлов. Днепропетровск : АРТ-ПРЕСС, 2006. 216 с.
12. Обухова А. Структура символічного простору в образі великого міста (на прикладі міста Донецьк). *Вісник Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка. Соціологія*. 2010. Вип. 1–2. С.84-87.
13. Плющ В. Проблеми соціально-економічного розвитку України у повоєнні роки (1946–1950 рр.) *Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика*. 2013. Вип. 18. С. 150–165.

10.Інформаційні ресурси:

1. Исторический научно-образовательный сервер «Клио». URL: <http://www.ab.ru/~kleio>
2. Інститут історії України НАН України URL: <http://www.history.org.ua>
3. ННБУ ім. Вернадського URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

